

Hol kommune
Ålmannvegen 8
3576 HOL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Håvard Kristoffersen, 22003653

Fylkesmannen vedtak – avslag på søknad om bruksendring av Fagerheim fjellstue i Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde

Fylkesmannen avslår bruksendring av Fagerheim fjellstue i Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde med hjemmel i verneforskriften § 4.1.3 bokstav h. Det er klageadgang på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad av 16.7.2020.

Fagerheim fjellstue v/ Sør Arkitekter søker om bruksendring for å etablere to mindre leiligheter i teknisk sentral. I dette bygget er det frigjort plass etter at fjellstua ble elektrifisert. Samtidig med dette skal annekset, som har fått godkjenning til innredning av to nye leiligheter i tillegg til den ene som er der fra før, reduseres fra tre til to leiligheter. Det søkes også om en fasadeendring i form av noen flere vinduer enn det var behov for i tekniske sentral og to mindre takoverdekninger over inngangene. Søker skriver at bruken av Fagerheim fjellstue som helhet blir lik som før, selv om deler av bygningen får bruksendring. Totalt antall leiligheter vil øke med 1 stk., men der de 2 nye er noe mindre enn de tidligere godkjente. Tiltakshaver viser til tidligere tillatelser og senest endringstillatelse av 16.6.2020 der det ble gitt tillatelse til å rehabilitere eksisterende leilighet i annekset med fasadeendring. I tillegg vises det til henvendelse av 1.7.2020 om nye takstoler til teknisk sentral. Dette rehabiliteringsarbeidet forventes til neste sommer. Det er ikke sendt nabovarsel om tiltaket siden endringen anses som mindre vesentlig i sammenhengen med helheten for Fagerheim.

Saken ble sendt ut på høring 26.8.2020 med frist for tilbakemelding 15.9.2020. Vi fikk inn bare en høringsuttalelse.

Villreinnemda for Hardangerviddaområdet

Konkluderer med at tiltaket har marginal betydning for villrein, og har derfor ingen merknader til saken.

Lovgrunnlag

Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde ble vernet 1.6.1981. Formålet med landskapsvernområdet er å verne et spesielt og vakkert naturlandskap med mange kulturminner i tilknytning til Hardangervidda nasjonalpark.

Landskapet er verna mot utbygninger, jf. § 4.1.1 i verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nybygg eller større tilbygg til eksisterende bygninger, i spesielle tilfeller i forbindelse med landbruksutnytting, utnytting av statsallmenning eller drift av turisthytte, jf. § 4.1.3 h) i verneforskriften. Etter verneforskrift § 4.1.3 punkt a kan forvaltningsmyndigheten i samråd med kulturstyresmaktene gi tillatelse til ombygging av bygninger innenfor eksisterende grunnflate. Forvaltningsplanen gir føringer for tilbygg og nybygg på turisthytter, jf. pkt. 4.1.3 e).

Nasjonalparken med landskapsvernområder er delt inn i soner. Formålet med ei soneinndeling for forvaltning av verneområdene er å nå verneformålet på en best mulig måte. Fagerheim fjellstue ligger innenfor Nasjonalt villreinområde sone A, og innenfor Skaupsjøen/Hardangerjøkulen landskapsvernområde. Etter forvaltningsplan for Hardangervidda nasjonalpark med omkringingliggende landskapsvernområder, ligger Fagerheim fjellstue innenfor teig 8 (Skaupsjøen - Halnefjorden): Teigen omfatter Skaupsjøen/Hardangerjøkulen Landskapsvernområde, unntatt Hardangerjøkulen med nærområdene til breen og rv.7. Formålet med teigen er å følge opp intensjonen med landskapsvernområdet. Utdrag fra spesielle retningslinjer for teig 8: Det kan tillates et relativt høyt bruksnivå i sonen. Både for landbruksutnyttelse, tradisjonelt friluftsliv og turisme, men innenfor rammene for verneformålet. Det skal tas tilstrekkelig hensyn til landskapet ved løyve til byggevirkksomhet og andre varige tiltak. En skal unngå tiltak og aktiviteter som kan bidra til å stenge villreintrekk mellom sentralvidda og området ved Hardangerjøkulen.

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Fylkesmannens vurdering

I Naturbase er det registrert leveområde og trekkvei for villrein ved Fagerheim. Hardangervidda villreinområde er et nasjonalt villreinområde. I Artskart fra Artsdatabanken er det ikke registrert øvrige arter som vil komme i konflikt med omsøkt tiltak. De viktigste verneverdiene er Europas største villreinstamme, et storslått og variert viddelandskap, et stort antall kulturminner fra alle perioder og en variert høyfjellsfauna med sårbare høyfjellsarter, store myr- og våtmarksområder med rikt fugleliv og sjeldne/true arter, samt store og fiskerike vassdrag.

Kravet til kunnskapsgrunnlaget vurderes som oppfylt og at konsekvensene av tiltaket er belyst, jf. § 8 i naturmangfoldloven. Føre-var-prinsippet blir derfor tillagt mindre vekt i denne saken, jf. § 9 i naturmangfoldloven.

Etter forvaltningsplanen skal forvaltningsmyndigheten være særlig restriktive til helt nye bygg på nye steder. Det skal være lettere å få tillatelse til å bygge om eller føre opp tilbygg i tilknytning til eksisterende bygninger når dette kan aksepteres etter vurderinger av konsekvensene for verneverdiene.

Tiltaket vil ikke ta i bruk nye områder, men vil være innenfor eksisterende tun og bygninger. Konsekvenser av tiltaket for verneverdiene vil være økt ferdsel som følge av en økning av antall leiligheter. I tidligere saker har vi lagt vekt på at overnattingskapasiteten ikke skal øke i området.

Dette er også omtalt i retningslinjene for turisthytter i forvaltningsplanen. Vi mener det ikke foreligger gode argumenter for å godkjenne en ytterligere økning av overnattingskapasiteten på Fagerheim ut over det som det tidligere er gitt tillatelse til i vårt brev av 20. september 2016. Bakgrunnen for tillatelsen vi ga i 2016 var også at en hytte var skilt ut fra eiendommen og at overnattingskapasiteten ble noe redusert som følge av dette. De to nye leilighetene som det ble gitt tillatelse til i 2016 skulle kompensere for dette og ville derfor ikke bidra til at overnattingskapasiteten ved Fagerheim økte.

Den samlede belastningen på verneområdet er relativt stor. Nasjonalparken og landskapsvernområdene er i bruk av mange ulike brukergrupper og næringsaktører. Det er et utbredt nett av stier og skiløyper, hvor mange fører til betjente eller ubetjente turisthytter. Det er stølsgrender, steinbuer, private hytter, turisthytter, kjøresleper, fiskebuer og båtnaust innenfor verneområdet. Den aktive landbruksdriften består stort sett av sau på sommerbeite. Den største belastningen for verneområdet er menneskelig ferdsel, både organisert og uorganisert, samt motorferdsel. Når det gjelder Fagerheim fjellstue har det blitt godkjent flere tiltak de siste årene, blant annet elektrifisering av bygningsmassen og flere tiltak på bygningsmassen. Vi vurderer derfor at den samlede belastningen jf. nml. § 10, allerede er høy og at den vil øke ytterligere med det omsøkte tiltaket.

Vedtak

Fylkesmannen avslår søknad om dispensasjon til bruksendring av Fagerheim fjellstue med hjemmel i verneforskriften § 4.1.3. bokstav h.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Håvard Kristoffersen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Sør Arkitekter v/Bjørn Aase